

Jaarverslag 21-22

Leerplicht - RMC



Voorwoord

In het jaarverslag leerplicht 2021-2022 blikken we terug op het afgelopen schooljaar. Een jaar waarin de coronabeperkingen centraal stonden, maar we ook weer teruggingen naar normaal. Op 18 december 2021, de week voor kerst, kondigde het kabinet een harde lockdown aan die 19 december inging. Dit gebeurde uit voorzorg. Op 10 januari 2022 ging het basis- en voortgezet onderwijs en de BSO weer open. En op 26 januari werden meer versoepelingen doorgevoerd. Maar het jaar was in meer opzichten bijzonder. Na het uitbreken van de oorlog boden we ondersteuning aan de Oekraïense kinderen en jongeren. Gemeente en onderwijs hebben in korte tijd diverse plekken gerealiseerd. Kinderen kwamen zo in contact met leeftijdsgenoten en kunnen zich verder ontwikkelen op een veilige plek.

We hebben ook geïnvesteerd in de samenwerking met onze partners. In 2021 zijn meerdere activiteiten verricht om gezamenlijk het afwegingskader onderwijs-jeugdhulp te ontwikkelen. Een leertraject (op basis van actuele casuïstiek) met maatschappelijke partners, onderwijs, samenwerkingsverband, leerplicht en het kernteam is ingezet om te ervaren wat goed gaat, te leren wat beter kan en daarmee ook input voor het kader op te halen.

Ik vind het mooi om te zien dat de samenwerking tussen het onderwijs, onze partners en de leerplichtambtenaren en RMC-consulenten in het afgelopen schooljaar is verstevigd. We zoeken elkaar sneller op, kijken samen naar probleemstukken en dragen daarbij gezamenlijk de verantwoordelijkheid om zo elke jongere te ondersteunen bij zijn of haar ontwikkeling en een goede start te kunnen maken in de maatschappij.

Peter Hennevanger, wethouder Onderwijs



Leerplicht

In het schooljaar 2021-2022 woonden 14.682 jongeren in onze gemeente in de leeftijd van vijf tot 23 jaar.

Het leerplichtteam ontving 538 meldingen van de scholen en deze meldingen hadden betrekking op 351 leerlingen.

**538
meldingen**

**351
leerlingen**

	Aantal leerlingen		Leerlingen in beeld bij leerplicht of RMC		In percentage	
	2020 - 2021	2021 - 2022	2020 - 2021	2021 - 2022	2020 - 2021	2021 - 2022
Volledig leerplichtigen basisonderwijs 5-12	5.958	5.906	95	98	1,7%	1,7%
Leerplichtigen en kwalificatieplichtigen 13-17	4.302	4.343	278	253	6,5%	5,8%
Doelgroep RMC 18-23	4.007	4.433	174	109	4,3%	2,5%
Totaal	14.267	14.682	547	460	3,8%	3,1%

Leerplicht in één oogopslag

14.682 leerplichtige jongeren

5906 leerlingen:
volledig
leerplichtigen
basisonderwijs
(5 tot 12 jaar)

4343 leerlingen:
leerplichtigen en
kwalificatie-
plichtigen
(13 tot 17 jaar)

4433 leerlingen:
doelgroep RMC
(18 tot 23 jaar)

448 meldingen
verzuim en zorg

538 meldingen

90 vrijstellingen

104 meldingen
zorg en preventie

57 meldingen
absoluut verzuim

287 meldingen
verzuim

271 meldingen
relatief verzuim
en overig

6 meldingen
langdurig
relatief verzuim

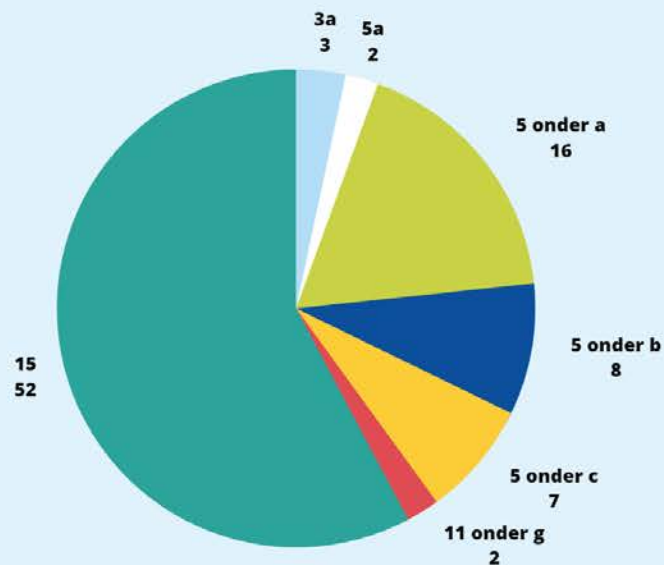
10 meldingen
luxe
verzuim

84 toegekend

Vrijstellingen

Waar hebben de vrijstellingen en verlofaanvragen betrekking op?

In schooljaar 2021-2022 zijn 90 aanvragen vrijstelling door ouders ingediend. Daarvan zijn 84 aanvragen toegekend.



- 3a: vrijstelling vervangende leerplicht. Voor jongeren die geen volledige dag naar school kunnen.
- 5a: vrijstelling wegens beroep van ouders (trekkend bestaan).
- 5 onder a: vrijstelling op medische gronden.
- 5 onder b: vrijstelling vanwege overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs.
- 5 onder c: vrijstelling vanwege het volgen van onderwijs in het buitenland.
- 11 onder g: vrijstelling vanwege gewichtige omstandigheden.
- 15: vrijstelling vanwege het volgen van ander onderwijs.



84
toegekend

90
aanvragen

Vrijstellingen

De Leerplichtwet kent twee vrijstellingen:

- de vrijstelling van de inschrijvingsplicht
- de vrijstelling van geregeld schoolbezoek.

Hoe komt een vrijstelling tot stand en wat wordt er van betrokkenen verwacht?

Het document Vrijstellingen Leerplichtwet van Ingrado (vakvereniging) hieronder geeft daarover duidelijkheid.

[Bekijken](#)

Door leerplicht wordt een onafhankelijke arts ingeschakeld om te beoordelen of een kind in staat is onderwijs te volgen (5 onder a). In verband met het vier-ogen principe wordt ook het samenwerkingsverband Passend Onderwijs door de arts geraadpleegd.

Ook bij kinderen met een vrijstelling wordt zo veel mogelijk de integrale aanpak voortgezet om te kijken wat het ontwikkelperspectief is en of terugkeer in het onderwijs mogelijk is.



Hoe zijn de meldingen afgehandeld?

Bij alle verzuimmeldingen stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in. Samen met de leerling, ouders, school, leerplicht en andere partners (zoals ons kernteam) wordt een oplossing gezocht om het verzuim te stoppen.

Het team begeleidde leerplichtige jongeren en ouders op verschillende manieren:

- Het sturen van een waarschuwingsbrief bij licht of beginnend verzuim;
- Het oproepen van jongeren (vanaf twaalf jaar) en ouders voor een gesprek op het gemeentehuis;
- Telefonisch contact met ouders, scholen en partners;
- Toeleiden naar vervangende/alternatieve scholingstrajecten als regulier onderwijs niet mogelijk of wenselijk is;
- Deelname aan de zorg overleggen op de scholen;
- Deelname thuiszitterstafel in samenwerking met PPO en SWVVO Delflanden;
- Doorverwijzen en samenwerking met het kernteam;
- Het opmaken van proces-verbaal, deelname aan overleg met de Officier van Justitie en de Raad voor Kinderbescherming en het optreden bij de zittingen van het kantongerecht. Dit jaar betreft het alleen luxe verzuim en geen relatief verzuim.



Elk kind een passende plek

Een thuiszitter is een leerling die vier weken of langer geen onderwijs volgt en die geen vrijstelling van de leerplicht heeft. De meeste thuiszitters zijn niet letterlijk thuis maar volgen al naar gelang hun belastbaarheid een alternatieve dagbesteding/scholingstraject of hulpverleningstraject.

Met de invoering van het Passend Onderwijs zijn de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor het terugdringen van thuiszitters door het bieden van passende ondersteuning.

De gemeente sluit hierbij aan door de (jeugd)hulp dichterbij of in de school te organiseren. Leerplicht monitort de voortgang, is betrokken of neemt deel aan de overleggen die plaatsvinden. In dit verslagjaar hadden we te maken met zes thuiszitters. Daarvan kwamen vier leerlingen uit het vo en twee leerlingen uit het po.

Aandacht voor leerlingen uit Oekraïne

Ook onze regio had in 2022 te maken met een toestroom van Oekraïners. Onze gemeente moest deze groep in beeld zien te krijgen. In de loop van het jaar is er meer zicht gekomen op de groep die of een schoolinschrijving heeft en/of ingeschreven staat in de basisregistratie van de gemeente. Een deel van de leerlingen volgt online lessen van hun eigen school in Oekraïne en behaalt via die weg hun diploma.



Uit de praktijk

Lisa zit in de tweede klas van het VMBO, niveau kader. Vanaf het begin van het schooljaar is er sprake van ongeoorloofd schoolverzuim. Op school heeft ze gesprekken met haar mentor. Ze vertelt dat het thuis niet goed gaat.

Haar ouders zijn onlangs gescheiden. Hierdoor slaapt Lisa slecht en kan ze zich niet goed concentreren als ze op school is. Lisa is afwisselend bij vader en moeder. Bij haar vader ervaart ze minder stress omdat de sfeer daar gezellig is. Daar is ze dan ook vaker te vinden.

Lisa wil graag hulp hoe ze het beste met deze situatie kan omgaan. Via een melding bij leerplicht en een gesprek met haar en haar ouders wordt ze aangemeld bij het kernteam. Van daaruit wordt een hulpverleningstraject opgestart voor Lisa en haar ouders. Dit zorgt ervoor dat Lisa beter kan omgaan met de scheiding van haar ouders. Hierdoor stopt het ongeoorloofd schoolverzuim en gaat ze weer met plezier naar school.



Evaluatie MAS

Ook in het schooljaar 2021-2022 heeft het team leerplicht/RMC conform de MAS (Methodische Aanpak Schoolverzuim) gewerkt. De MAS is in 2022 uitvoerig geëvalueerd in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Samenvattend kan worden gezegd dat de uitgangspunten en principes van de MAS breed worden gedragen en toegepast. Dat blijkt onder meer uit het relatief lage percentage casussen waarbij een MAS-vervolgroute (via Halt, Raad en OM) wordt ingezet.

Het doel van de MAS, meer accent op vrijwillige hulpverlening leggen, wordt door de leerplichtambtenaren bereikt mede door nauwe samenwerking met het kernteam en andere ketenpartners. Verzuim is vaak een indicator voor achterliggende problematiek. In die gevallen kan de leerplichtambtenaar een belangrijke rol spelen in het signaleren van de ondersteuningsbehoefte en in het inschakelen van hulpverlening. Zeker in de beginfase van een dergelijk traject heeft de leerplichtambtenaar ook nog de rol van procesbewaker en schakelpunt. In andere gevallen is er bij de verzuimmelding al bekend dat sprake is van achterliggende problematiek en is er al een vorm van vrijwillige hulpverlening betrokken, bijvoorbeeld via de school.

De MAS had met name tot doel om de routes naar gedwongen hulp en strafrechtelijke interventies minder te laten inzetten en is daarin succesvol gebleken. Ook bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp zien we een sterke daling in het aantal processen-verbaal dankzij de succesvolle preventieve aanpak van leerplicht.



Meldprotocol geactualiseerd

Het meldprotocol Regio Haaglanden is voor alle scholen voor voortgezet onderwijs en mbo-scholen in de regio Haaglanden. Hierin staat de werkwijze concreet beschreven van het melden van verzuim/schorsen en verwijderen en wat de vervolgstappen zijn.

Wie doet wat?

De school is primair verantwoordelijk voor het tegengaan van verzuim en uitval van leerlingen. Lukt dit niet, dan maakt de school melding bij de leerplichtambtenaar. Dat gebeurt via het digitaal verzuimloket DUO.

De verzuimmelding bevat een verzuimstaat, informatie over de interventies door de school en de contactgegevens van ouders. De leerplichtambtenaar komt daarop in actie en betreft de school hierbij. Afhankelijk van de achterliggende redenen en het soort verzuim kunnen verschillende routes worden gekozen.

Uiteindelijk gaat het daarbij om het recht op onderwijs van de jongere en het gezamenlijk met ketenpartners streven naar één jongere, één gezin, één plan. Op die manier kunnen jongeren zich ontwikkelen tot zelfstandige burgers. De praktijk leert dat door een preventieve verzuimaanpak de omvang en duur van het verzuim afneemt. Hoe eerder we het schoolverzuim samen aanpakken, hoe groter de kans dat jongeren hun startkwalificatie behalen. En uiteindelijk: hoe groter hun kansen op de arbeidsmarkt.

[Bekijken](#)



Ziekteverzuim

Jaarlijks laat de gemeente Pijnacker-Nootdorp ziekteverzuim onderzoeken door de JGZ (schoolartsen). Dit onderzoek bij ziekteverzuim wordt, op verzoek van de school of leerplicht, uitgevoerd bij leerlingen die veel verzuimen wegens zorgwekkend of opvallend frequent ziekteverzuim.

In het verslagjaar gaat het om 15 onderzoeken. Nader onderzoek is nodig om de reden van het verzuim te achterhalen. Ouders worden hierbij betrokken. Samen met het samenwerkingsverband/onderwijs/het kernteam en JGZ (lokaal en regionaal) gelden de samenwerkingsafspraken sinds 2022 niet alleen voor het vo maar ook voor het po. Dit om preventief te werk te gaan en een zorgvuldiger pad te volgen in geval van verzuim door ziekte van een leerling.

Hiermee is de verwachting dat deze leerlingen binnen de school eerder de juiste zorg krijgen, het ziekteverzuim minder oploopt en er aan de groeiende vraag naar ziekteverzuim-begeleiding door de jeugdarts kan worden voldaan. Doordat er vanuit het po ook ziekteverzuim onderzoeken worden ingezet zijn er tot nu toe meer onderzoeken aangevraagd in onze gemeente en leidt dit mogelijk tot een stijging (prognose 20) van het aantal onderzoeken. Het doel is om eerder te signaleren, erger te voorkomen en passende oplossingen te bieden.



Afwegingskader geactualiseerd

Het afwegingskader onderwijs-zorg is een instrument van en voor onderwijs en jeugdhulp en gaat om de afbakening tussen de Jeugdwet en de Wet passend onderwijs.

Samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor het creëren van meer samenhang in het bieden van passende onderwijsondersteuning en zorg aan jongeren. Dat jongeren een ononderbroken ontwikkelproces kunnen doorlopen, zo veel mogelijk op school en zo passend mogelijk bij het ontwikkelingsniveau van kinderen.

Dit afwegingskader kan professionals helpen om op de juiste momenten, de juiste vragen aan elkaar te stellen. Het geeft duidelijkheid voor welke ondersteuningsvraag welke wet van toepassing is en het geeft professionals richting als zij zich in een grijs gebied begeven. Samenwerken vraagt ook om samen expliciet afwegingen te maken, ook als de context waarin dit gebeurt soms onduidelijk is.

Op de werkconferentie van het traject 'Resultaatgericht Werken aan Waarde' op 10 november 2021 is het kader bij deelnemers uit het onderwijs, de samenwerkingsverbanden, het kernteam en leerplicht getoetst en is input opgehaald voor verdere aanscherping. Bij het opstellen van het kader zijn 3 uitgangspunten gehanteerd; normaliseren, de-medicaliseren en de leidende principes. Hiermee geven we invulling aan een duurzame werkwijze en een nieuwe mindset binnen de uitvoering van de samenwerking van Passend Onderwijs en de Jeugdwet die aansluit op ons preventieve jeugdbeleid.



Leerplicht: opvallende ontwikkelingen

Problematiek waarbij leerplicht betrokken wordt, lijkt steeds complexer te worden. Hierdoor is een leerplichtambtenaar ook intensiever en langer bij een casus betrokken. Met name als het gaat om complexe thuissituaties en onderwijs/zorgarrangementen.

Vanwege de corona crisis was handhaving niet mogelijk of het werd afgeraden. De insteek was het gesprek aan te gaan en te motiveren om terug te keren op school. Ook heeft het afgelopen schooljaar ervoor gezorgd dat scholen nu flexibeler omgaan met het onderwijsaanbod.

De uitvoering vanuit de methodische aanpak schoolverzuim (MAS) heeft een positieve uitwerking om verzuimmeldingen van scholen beter op te pakken.

Aandachtspunten/ speerpunten

- Na de periode van tijdelijke opschorting van de leerplichtwet in verband met COVID-19 is het noodzakelijk de structuur rondom verzuim op scholen weer beter weg te zetten.
- Regievoering en afstemming bij complexe casuïstiek. Pakt ieder zijn rol en verantwoordelijkheid en wordt indien nodig opgeschaald? Werken middels het afwegingskader zorg-onderwijs. In het schooljaar 2022-2023 wordt dit kader met het kernteam, onderwijs, leerplicht en het samenwerkingsverband geëvalueerd.
- Vanuit het gemeentelijke Nationaal Programma Onderwijs (NPO)-budget wordt vanaf 1 januari 2023 het NPO-programma uitgevoerd. Het programma draagt bij aan het stimuleren van vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak.



RMC

RMC-functie staat voor Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Doel van de RMC-functie is het scheppen van voorwaarden voor jongeren, om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. De uitvoering van de RMC-wetgeving is goed verankerd. De wettelijke regeling aangaande het voortijdige schoolverlaten is niet vastgelegd in de Leerplicht of in een aparte RMC-wet, maar in de volgende onderwijswetten:

- Wet op het voorgezet onderwijs
- Wet op de expertise centra
- Wet Educatie en Beroepsonderwijs

De jongerenconsulent RMC ondersteunt de verzuimende jongere of de voortijdig schoolverlater (vsv-er) van 18 tot 23 jaar. In een intakeprocedure worden de knelpunten van de (dreigende) vsv-ers geanalyseerd en mogelijke oplossingen in de richting van een startkwalificatie of een traject naar werk bekeken. In overleg met de jongeren en het netwerk wordt gezocht naar oplossingen.

Wie zijn de uitvallers en waar komen ze vandaan?

Er zijn verschillende redenen waarom leerlingen hun opleiding beëindigen. Het gaat in veel gevallen om:

verkeerde opleidingskeuze of hoogst haalbare bereikt, het lukt niet om een opleidingsplek te krijgen, gebrek aan motivatie, ze willen werken of kampen met psychosociale problematiek. Dit jaar heeft het RMC 591 dossiers (505 personen) behandeld.

767 jongeren in onze gemeente hebben een startkwalificatie (een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo-2 diploma) behaald.



RMC in één oogopslag

767 jongeren startkwalificatie

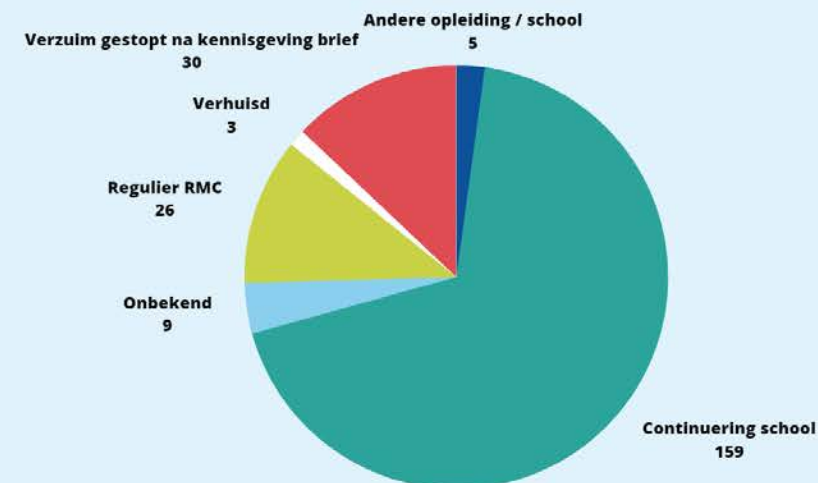
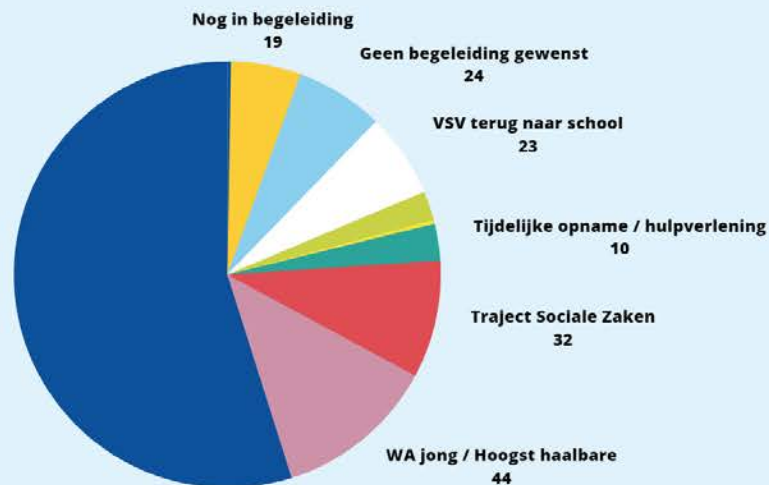
359 VSV uitstroom

591 dossiers

232 verzuim 18+

**1.09%
nieuwe
vsv-ers in
PN**

**1.87%
landelijk**



Inzet RMC

De meldtermijn verzuim is voor jongeren ouder dan 18 jaar gelijk aan de meldtermijn voor de leerplichtigen. Absentie wordt digitaal geregistreerd door de docent in de les en meteen doorgegeven aan de verzuimmedewerker.

De regionale werkgroep verzuim doet verbetervoorstellen aan de hand van ingebrachte casuïstiek zodat succesvolle pilots verbreed kunnen worden naar alle Mbo opleidingen in de regio. De school is het eerst verantwoordelijk om uitval te voorkomen en ondersteuning te bieden.

Diverse samenhangende redenen hebben invloed op de toe- of afname van het aantal vsv-ers. Dé oorzaak van de stijging is daarom niet eenduidig.

Op basis van recent onderzoek en gesprekken die het ministerie gedurende het jaar met regio's voert, lijken vier factoren invloed te hebben op de toename van het aantal vsv-ers.

Namelijk:

- Crisismaatregelen (Corona) die mogelijk doorwerken, zoals bijvoorbeeld het vervallen van het centraal examen in 2020.
- Een toename is zichtbaar van het aantal jongeren dat een verkeerde studiekeuze heeft gemaakt.
- Een toename van mentale problemen bij studenten.
- De arbeidsmarkt speelt een rol. Bij een groeiende economie wordt werken, als alternatief voor een opleiding, aantrekkelijker.

Dit is ook te zien bij de omringende gemeenten. Het gemiddelde percentage over de gehele periode 2021-2022 is nog niet bekend, deze worden in de loop van 2023 gepubliceerd.



Jongeren in een kwetsbare positie

De groep JIKP bestaat uit jongeren uit het Praktijkonderwijs (pro), voorgezet speciaal onderwijs (vso), vmbo basisberoepsgerichte leerweg en mbo-entree onderwijs. Deze jongeren zijn vaak niet in staat om het wettelijk minimumloon te verdienen of te werken zonder extra begeleiding van een jobcoach.

De leerlingen met uitstroom richting werk worden door het RMC gekoppeld aan een klantmanager Werk en Inkomen van het team nieuw arbeidsbeperkten (NAB-team) van de gemeente Pijnacker-Nootdorp, waardoor loonkostensubsidie en een garantiebaan sneller realiseerbaar zijn.

Het NAB-team sluit aan bij de netwerkoverleggen op de praktijkscholen in Delft (Grotius Pro en Laurentius), waar de uitstroom van de leerlingen besproken wordt. Leerlingen die doorstromen naar een vervolgopleiding worden gemonitord door RMC. Leerlingen die uitstromen naar werk worden door het NAB-team begeleid richting een (garantie)baan of beschermt werk.

Hierbij werkt het NAB-team o.a. samen met het Werkgeversservicepunt, De Binnenbaan, Werkse! en maakt het gebruik van diverse werkfit- en oriëntatietrajecten.

Het NAB-team zit in de organisatie van The Next Step. Dit is een jaarlijkse oriëntatiebeurs dagbesteding en (beschermt)werk voor leerlingen op het praktijk- en voortgezet onderwijs vanuit de gemeente Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.



De overstap van VO naar MBO

De vmbo-scholen zijn verantwoordelijk voor de begeleiding in de vervolgkeuze en moeten zorgen voor de inschrijving op het mbo. Leerplicht informeert de leerling ook over het belang van het behalen van een startkwalificatie, middels een brief aan examenkandidaten en de ouders/verzorgers met informatie over de kwalificatieplicht.

Om te voorkomen dat jongeren zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, zijn VO-scholen en MBO-instellingen wettelijk verplicht gegevens uit te wisselen met de gemeente over leerlingen die overstappen van VO naar MBO.

Deze wet “Vroegtijdige aanmelddatum en toelatingsrecht MBO” is vanaf 1 september 2020 van kracht. Om deze uitwisseling te faciliteren is de Voorziening Vroegtijdig Aanmelden (VVA) gemaakt. Hiermee houden VO-scholen, MBO-instellingen en gemeenten gezamenlijk de jongeren in beeld bij voornoemde overstap.

Dit schooljaar hebben wij via de VVA 210 overstappers doorgekregen en die vergeleken met de systemen Voroc en Intergrid. Deze systemen houden bij welke jongeren het schooljaar gaan diplomeren (VMBO). Van de 210 overstappers, bleek één melding onterecht, hebben vier leerlingen een aanvraag vrijstelling gedaan en is voor twee leerlingen een VSV-proces gestart.



Samenwerkingsverbanden

PPO Delflanden is het samenwerkingsverband van 23 schoolbesturen voor primair onderwijs met ruim 80 scholen in de gemeenten Delft, Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp en Midden-Delfland. De scholen verzorgen goed, passend onderwijs voor ongeveer 20.000 kinderen in de regio en worden hierbij ondersteund door bureau PPO Delflanden. Het SWV VO Delflanden is een stichting met 7 schoolbesturen en 16 voortgezet onderwijs schoollocaties en omvat de gemeenten Delft, Midden Delfland en Pijnacker-Nootdorp. Met elkaar bieden ze aan ongeveer 8500 jongeren passend onderwijs.

Overstap van primair onderwijs (po) naar voortgezet onderwijs (vo)

In juli 2022 is een projectcoördinator aangesteld door het samenwerkingsverband VO Delflanden voor het opstellen van een gezamenlijke visie op de overstap van primair onderwijs (po) naar voortgezet onderwijs (vo).

Verschillende thema's zoals: kansrijk adviseren, soepele overgangen, gelijke kansen voor alle kinderen en overstapbeleid worden in projectvoorstellen uitgewerkt. De coördinator zorgt dat de input vanuit de stuurgroep, de politiek en het regionale onderwijsveld wordt opgepakt in de expertgroep. De expertgroep bestaat uit vertegenwoordigers uit het onderwijs en schoolbesturen, samenwerkingsverbanden en gemeenten. In september 2022 vond het eerste overleg plaats van de expertgroep.

Ouder- en jeugdsteunpunt

Elk samenwerkingsverband is verplicht sinds dit verslagjaar een ouder- en jeugdsteunpunt in te richten. Dit steunpunt is op de website van ons samenwerkingsverband te vinden (www.swvvo-delflanden.nl). Het ouder- en jeugdsteunpunt moet de ouders informeren over passend onderwijs, ouders ondersteunen bij vragen rondom passend onderwijs en signaleren wat ouders ervaren bij de ondersteuning die kinderen krijgen.



Wetsvoorstel in de maak

In het vierde kwartaal van 2022 werden RMC-coördinatoren door de ministeries van OCW en SZW uitgenodigd om mee te praten over een wetsvoorstel voor een sluitende en integrale aanpak van school naar werk. In de afgelopen jaren heeft RMC zich ingezet om met de Aanpak Jeugdwerkloosheid jongeren te ondersteunen naar vervolgonderwijs of werk. Hiervoor waren in het kader van het corona steun- en herstelpakket en het Nationaal Programma Onderwijs tijdelijk extra financiële middelen beschikbaar.

Hoewel de werkloosheid onder jongeren is afgenomen, blijft er een groep over die niet aan het werk komt. Deze groep heeft structureel extra ondersteuning nodig. SZW en OCW werken de komende periode aan een gezamenlijk wetsvoorstel om de voorstellen uit het IBO Jongeren met Afstand tot de Arbeidsmarkt en de maatregelen uit de Aanpak Jeugdwerkloosheid om te zetten in wet -en regelgeving met bijbehorende financiering.

Het doel van het wetsvoorstel waar de ministeries van SZW en OCW aan werken, is dat meer jongeren doorleren of duurzaam aan het werk komen.



Regionale vsv-agenda 21-24

Elke vier jaar maken we gezamenlijk in de RMC-regio Haaglanden een regionaal programma ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen 12 en 23 jaar.

Er wordt ingezet op onderstaande maatregelen met de volgende doelstellingen:

- Verlagen vsv van 12- tot 23-jarigen tot maximaal 20.000 in 2024
- Vergroten percentage vsv-ers dat na een jaar weer een opleiding hervat
- Vergroten percentage vsv-ers dat na een jaar minimaal 12 uur per week werkt
- Monitoren en ondersteunen jongeren van pro, vso, mbo 1, en werkenden zonder startkwalificatie

Maatregel 1: Pluscoach

Om vsv te voorkomen organiseert de Plusgroep Pluscoaching: laagdrempelige en kortdurende begeleiding voor jongeren en hun omgeving. Snelle inzet van tijdelijke coaches voorkomt dat leerlingen of studenten uit het onderwijs vallen en zorgt ervoor dat jongeren ondersteuning krijgen bij het behalen van een startkwalificatie.

De begeleiding wordt uitgevoerd door coaches vanuit een jeugdhulp- of welzijnsorganisatie (formele Pluscoaching), of door de inzet van informele ondersteuning.

Maatregel 2: Flexservice mbo

De Flexservice mbo ondersteunt jongeren in kwetsbare posities (niveau 1 t/m 4 en Vavo) bij het vinden van een passende studiekeuze en begeleidt jongeren die verzuimen terug naar school. Dit doen de mbo's onder andere met behulp van kansklassen, individuele en klassikale studiebegeleiding, een Instroomloket 16+, het mobiele verzuimteam en studieondersteuning in de les.



Maatregelen

Maatregel 3: Flexservice voortgezet onderwijs

De Flexservice zorgt preventief dat leerlingen die in hun eigen klas niet op hun plek zijn, een periode, variërend tussen de zes weken tot twee jaar, maatwerkgericht onderwijsondersteuning krijgen naar passend onderwijs of werk, al dan niet in combinatie met hulp. De flexvoorzieningen richten zich op leerlingen uit het vo.

Maatregel 4: Maatwerktrajecten Onderwijs & Arbeid (MOA)

Het MOA heeft als doel om jongeren van 16-27 met multi-problematiek die dreigen uit te vallen op school, te begeleiden naar een passende vervolgplek. Dat kan naar werk zijn, maar ook weer naar school of een andere plek die voor de jongere op dat moment in zijn/haar leven passend is.

De jongeren missen een betekenisvolle volwassene in hun omgeving en eerdere interventies hebben niet het beoogde resultaat gehad. Vaak ontbreekt regie. De maatwerkcoaches werken via individuele (ambulante) begeleiding. Het project is onderdeel van de 'vsv-nee agenda'.

Maatregel 5: RMC-casemanagement

Alle gemeenten doen mee met deze maatregel. Dit betreft de inzet van het RMC-casemanagement.

Maatregel 6: Inzet van diverse vsv-maatregelen

Deze maatregel biedt gemeenten een flexibel budget om aansluitend op de lokale situatie preventief en curatief ondersteuning te bieden aan jongeren die dreigen uit te vallen. Gemeenten kunnen het budget gebruiken om vsv-trajecten in te kopen, extra coaching te bieden of extra ondersteuning te bieden bij studiekeuze en loopbaanoriëntatie.

Analyse vsv-programma

In april 2022 heeft een onderzoeksbureau, in opdracht van het regionaal programma vsv-agenda, een kwalitatieve en kwantitatieve analyse opgeleverd van de vsv-agenda in onze regio. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen volgen hieronder.

Conclusies

Haaglanden heeft minder voortijdige schooluitvallers dan verwacht zou mogen worden op basis van de samenstelling van haar populatie jongeren. Een mooi resultaat dus. Echter, de kwetsbaarheid van de jongeren en hun verhoogde kans om maatschappelijk uit te vallen, maken het extra urgent om met en voor hen uitstekend (passend) onderwijs en bijbehorende ondersteuning en begeleiding te organiseren.

Tegelijkertijd leidt de doorstroom na het vmbo in de regio Haaglanden tot minder startkwalificaties en méér uitval dan gemiddeld in Nederland. Met andere woorden: de leerlingen die via de lagere opleidingsniveaus door hun onderwijsloopbaan gaan, hebben in Haaglanden een grotere kans op (maatschappelijke) uitval dan elders.



Aanbevelingen vsv-programma

1. Breng meer focus aan in het vsv-programma

- A. Aandacht voor die scholen (vo) en opleidingen (mbo) waar de uitval het grootst is;
- B. Selecteren van die jongeren die extra ondersteuning nodig hebben om te voorkomen dat zij maatschappelijke uitvaller (problematisch vsv-er) worden;
- C. Alternatieven voor tijdelijke oriëntatie (niet problematische uitval). Zorg dat er voldoende ondersteunende voorzieningen zijn voor jongeren die op dit moment niet op hun plek zitten.

2. Bundel reguliere projecten en professionals

- A. Doorontwikkeling (en bundeling) van huidige vsv-maatregelen naar meer duurzame en structurele ondersteuning en begeleiding op het mbo;
- B. Werkwijze vanuit multidisciplinair team gekoppeld aan een locatie (campus), met oog voor selectie, op- en afschalen, methodisch en data-gedreven werken en regelmatig evalueren (school als werkplaats/wijk in het mbo).



Aandachtspunten RMC

We gaan voortzetten van wat we doen en gaan aan de slag met onderstaande aandachtspunten in het volgende schooljaar.

- We focussen niet langer op voorkomen en ‘oppakken’ van voortijdig schoolverlaten in het algemeen, maar richten ons specifiek op (potentiële) vsv’ers met een grote kans op maatschappelijke uitval.
- We nemen het initiatief voor nauwe samenwerking met het bredere sociaal domein voor jongeren die weliswaar niet dreigen schooluitvaller te worden, maar wel op andere leefgebieden ondersteuning nodig hebben om niet maatschappelijk uit te vallen.
- Verder valt op dat het aantal zorg- en preventiedossiers is gedaald. Minder jongeren en scholen hebben gebruik gemaakt van het RMC voor advies. De jongeren vonden hun weg zelf naar werk vanwege de aantrekkelijke arbeidsmarkt.



Begrippenlijst

Leerplicht

Alle kinderen vanaf 5 jaar moeten naar school tot het eind van het schooljaar waarin ze 16 worden.

Kwalificatieplicht

Jongeren tussen de 16 en 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald zijn kwalificatieplichtig.

Startkwalificatie

Een havo of vwo diploma of minimaal een mbo niveau 2 diploma.

Voortijdige schoolverlater

Jongeren van 12 tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie.

Thuiszitters

Alle leerlingen tussen 5 en 18 jaar die ongeoorloofd vier weken of langer de school niet hebben bezocht of geen schoolinschrijving hebben.

Verzuim

Als een leerplichtige leerling of een leerling zonder startkwalificatie en zonder geldige reden afwezig is. Verzuim bestaat uit relatief en absoluut verzuim.

Relatief verzuim

Een leerling staat ingeschreven op een school, maar is zonder geldige reden afwezig tijdens les- of praktijktijd. Scholen zijn volgens de Leerplichtwet verplicht om dit ongeoorloofd relatief verzuim te melden.

Absoluut verzuim

Een leerling (zonder startkwalificatie) heeft geen inschrijving op een school en heeft ook geen vrijstelling.

Luxe verzuim

De leerling is zonder toegekend verlof buiten de schoolvakanties om op vakantie gegaan.

Vrijstelling

Ontheffing van leer- en kwalificatieplicht voor een jongere in bijzondere omstandigheden.

Art. 3a

Vervangende leerplicht voor leerlingen vanaf 14 jaar die niet in staat zijn om volledig dagonderwijs te volgen. Naast algemeen vormend onderwijs ook een programma met praktijktijd.

Art. 3b

Vervangende leerplicht gedurende het laatste schooljaar en deel van het onderwijs bij een mbo opleiding volgen.

Art. 5 onder a

Het kind is om psychische of lichamelijke redenen niet in staat naar school te gaan.

Art. 5 onder b

De ouders van de jongere hebben bezwaren tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen.

Art. 5 onder c

Het kind is in het buitenland op een school ingeschreven en bezoekt deze geregeld.

Art. 15

Kwalificatieplichtige jongeren die geen regulier onderwijs volgend, maar wel op een andere manier voldoende onderwijs genieten.

Samenwerkingsverband

Schoolbesturen en scholen werken samen om alle leerlingen in een bepaalde regio geschikte plaats in het onderwijs te bieden.

Samenwerkingsverband Passend primair onderwijs Delflanden (PPO Delflanden)

Het samenwerkingsverband van 23 schoolbesturen voor primair onderwijs met ruim 80 scholen in de gemeenten Delft, Lansingerland, Pijnacker - Nootdorp en Midden-Delfland (Den Hoorn en Schipluiden).

Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Delflanden (SWV VO Delflanden)

Het SWV VO Delflanden is een stichting met 7 schoolbesturen en 16 schoollocaties en omvat de gemeenten Delft, Midden Delfland en Pijnacker-Nootdorp. Met elkaar bieden ze aan ongeveer 8500 jongeren passend onderwijs.

Nationaal programma onderwijs (NPO)

Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft de gemeente een specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen ontvangen, dat bedoeld is om onderwijsvertragingen in te halen, die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie.